

**HARJU MAAKONNA
RAHVARAAMATUKOGUDE
2022. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Sisukord

Sissejuhatus	4
1.Põhilised tegevussuunad	4
2. Juhtimine	5
2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud	5
2.2 Eelarve	5
2.3 Projektid	6
2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng	6
2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest	7
2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused	10
2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	11
2.4.4 Erialahariduse omandamine	12
2.4.5 Töötajate tunnustamine.	12
2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine	13
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele	14
2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas.....	15
3. Kogude komplekteerimine ja töötlemine	15
3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud).....	15
3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat).....	16
3.1.2 Perioodika komplekteerimine	16
3.1.3 Auviste komplekteerimine	17
3.2 inventuurid, mahakandmised	17
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	18
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	18
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.....	19
4.3 RVL teenindus.....	21
4.4 Laste- ja noorteteenindus	21
4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine	21
4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine.....	22
4.4.3 Lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.....	23
4.4.4 Laste- ja noorteüritused	23
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused	24
4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	25

4.6.1 kohalikul tasandil	26
4.6.2 riiklikul tasandil.....	27
4.6.3 rahvusvahelisel tasandil.....	27
4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	27
4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded.....	28
4.9 Andmebaasid.....	29
5. 2023. aasta tegevused	30
LISA 1. Personalikoolitus	31
LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised.....	32
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid.....	33
LISA 4. Laste ja noorteüritused	34
LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine.....	39

Sissejuhatus

Maakonnas on kokku 15 omavalitsust ja 18 raamatukogu, mis on kantud riigi- ja kohaliku omavalituse asutuste riiklikku registrisse. 3 neist on linnaraamatukogud ja 15 vallaraamatukogud. 13 raamatukogul on haruraamatukogud, ühel raamatukogul lisaks 2 teeninduspunkti. Raamatukogude arv on võrreldes eelmise aastaga muutunud, kuna on toimunud vallasiseste raamatukogude ühinemised (vt. pt. 2.1)

Tabel 1

Maakonna /linna nimi	Elanike arv (01.12.21)	KOV-de arv maakonnas	Üldkasutavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Teeninduspunktide arv	Kokku
Harjumaa	175521	15	18	40	2	60

1.Põhilised tegevussuunad

2022. aasta kohta võib välja tuua järgmised suuremad teemad ja tegevussuunad

- Raamatukogude teema-aasta tegevuste läbi toodi raamatukogu inimestele lähemale: ühineti üle-eestiliste ettevõtmistega ja korraldati sündmusi, tutvustati teenuseid, kaasati senisest hoogsamalt kogukonda raamatukogu tegevustesse, raamatukogu liikus ratastel - osaleti väliüritustel. Raamatukogude teema-aasta täitis oma eesmärgid tutvustades üldsusele raamatukogudes peituvat potentsiaali, uuendusmeelsust ja vajalikkust (Vt kokkuvõtet pt 4.6.) Raamatukogude teema-aasta kodulehel registreeriti 64 erinevat üritust.
- 2022. aastal tähistati mitmete raamatukogude aastapäevi: Lagedi raamatukogu 115, Riisipere raamatukogu 112, Aegviidu raamatukogu 105, Kiili raamatukogu 100, Turba raamatukogu 95, Kehra raamatukogu ja Saku raamatukogu 90.
- Raamatukogude ürituste teemad olid mitmekesised, jätkati kogukonna liikmete kaasamist raamatukogu tegevustesse
- Jätkusid heal tasemel tegevused ja üritused lastele
- Osaleti üleriigilistes arendusprojektides. Septembris ühinesid Saku valla raamatukogud, Jüri raamatukogu ja Harju Maakonnaraamatukogu üleriigilise laenutusplatvormiga MIRKO
- RFID tehnoloogia arendamine: Viimsi raamatukogus RFID-põhise lugejate iseteeninduse rakendamine – teavikute laenutusautomaadi ning tagastusautomaadi paigaldamine raamatukogu siseruumidesse ja välise tagastusautomaadi projekteerimine; RFID laenutuse töökohtade kasutusele võtmine Harju Maakonnaraamatukogus.
- Töötukassa vahendusel töötasid raamatukogudes vabatahtlikud

- Elektrienergia kallinemine vajas raamatukogude eelarves täiendavaid vahendeid ning kokkuhoiumeetmete rakendamist.
- Ukraina sõda mõjutas raamatukogu tegevust nii kirjanduse komplekteerimise kui põgenike abistamise tegevusega. Katkes koostöö Venemaa kirjastustega, venekeelset kirjandust Venemaalt kogudesse ei lisandunud.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud

Saue valla raamatukogud töötavad alates 1.aprillist 2022. a. ühises süsteemis nime all Saue Raamatukogud. Ühtse juhtimise alla minnes nimetati senine Saue vallaraamatukogu ümber Laagri raamatukoguks ja senine Kernu raamatukogu Haiba raamatukoguks. Haruraamatukogudeks vallas on Laagri, Saue linnaraamatukogu, Ääsmäe, Haiba, Riisipere, Ruila ja Turba raamatukogud, teeninduspunktideks Hüüru ja Laitse raamatukogud.

2022. aastaga lõpetavad ka Rae valla raamatukogud eraldi tegutsemise (Rae vallavolikogu otsus, 20.09.2022) ja lähevad alates 01.01.2023 ühtse juhtimise alla kandes nime Rae Valla Raamatukogu.

Raamatukogude nõukogud tegutsesid Harju Maakonnaraamatukogus, Kiili, Lagedi, Jüri, Kose, Saku, Vaida, Lääne-Harju Valla Raamatukogus ja Viimsi vallaraamatukogus. Koosolekud toimusid 1-3 korda aastas vajaduspõhiselt, arutati raamatukogude tööplaan, eelarvet, abistati ürituste ettevalmistamisel.

2.2 Eelarve

Eelarvetabelis on toodud jooksvad kulud.

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.21 €	Seisuga 31.12.22 €	Muutus %
Eelarve kokku	4 464 814	4772 012	+6,8
sh keskraamatukogu	448 414	475 663	+6,0
Personalikulu	2 607 797	2 809 111	+7,7
sh keskraamatukogu	304 730	329 530	+8,1
Komplekteerimiskulu	663 170	653 508	-1,5
sh KOV-lt	382 457	407 646	+6,6
sh riigilt	280 284	245 862	-4,0
sh keskraamatukogu	31594	30 375	-4,0
sh KOV-lt	15 182	16 486	+8,6
sh riigilt	16 412	13 889	-18,2
Infotehnoloogiakulu	105 894	107 400	+1,4
sh keskraamatukogu	9 164	11 033	+20,4

2.3 Projektid

Projektide eesmärgiks oli peamiselt hea ja algupärase lastekirjanduse tutvustamine, laste erinevatesse tegevustesse kaasamine, lugemishuvi toetamine laste ja täiskasvanute seas, raamatukogu võimaluste tutvustamine. Projektid täitsid oma eesmärgi.

Tabel 3

Projektid, toetused	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus (eur)
Harju Maakonnaraamatukogu Eesti Kultuurkapital Lugemisisu programmi 2021/2022 hooaja lõpetamise üritus	28.03.2022- 30.06.2022	770,00	943,00
Harju Maakonnaraamatukogu Eesti Kultuurkapital Lugemispäeva „Suure koogiteoga suurde suvesse“ korraldamine Keilas	01.05.2022- 31.07.2022	250,00	1 025,00
Lääne Harju Valla raamatukogu Kultuuriministeerium Üritus „Lõimumine läbi maitsete“	08.08.2022- 05.12.2022	1800,00	2177,00
Maardu Linnaraamatukogu Maardu Linnavalitsus Suvelugemine „Kogu pere suvel loeb“	15.05.2022- 15.09.2022	350,00	400,00
Raasiku vallaraamatukogu ERÜ projektikonkurss „Raamatukogud-muuseumid-noored“ Koolivaheaja kohanemislager "Kergelt suvesse“ Raasiku raamatukogus	05.2022- 10. 2022	411,00	756,00
Raasiku vallaraamatukogu ETKA Andras Kogukonnas tervise teemalise õpisündmuse korraldamine	Mai- september 2022	375,00	400,00
Raasiku Vallaraamatukogu Raasiku ja Aruküla raamatukogudes: Lugemisisu programm 2021/2022	10.2021- 05.2022		250,00
Raasiku vallaraamatukogu Raasiku ja Aruküla raamatukogudes: Suvelugemine 2022	06.2022- 08. 2022		752,00
Viimsi raamatukogu ERÜ projektikonkurss "Raamatukogud-muuseumid-noored" Projekt „Kirjandus ja lugemine lahendab noorte eskaleeruvad probleemid“	01.09.2022- 31.10.2022	800,00	1569,00

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Kaader vahetus 8 raamatukogus, töötajate koormused või töökohtade arv suurenes 6 raamatukogus. Kokku on koosseisu Harjumaa raamatukogudes 139,45. Seda on 1,1 täistöökohta

võrra rohkem kui eelmisel aastal. Raamatukoguhoidjana töötab 144 inimest. Osakoormusega töötajate arv on 25,7% töötajate hulgast.

Harju Maakonnaraamatukogus lahkus töölt 6 töötajat, sh 4 töötajat jäi pensionile, 1 töötaja asus tööle raamatukoguhoidjana koolis, 1 töötaja lahkus töölt tervislikel põhjustel. Tööle võeti 3 uut töötajat, kahe osakoormusega töötaja asemel rakendati 1 täiskohaga töötaja, 1 ametikoht täideti sisemise ümberpaigutamise teel.

Töötajate vahetused toimusid Lääne-Harju vallas Kloogal, Jõelähtme vallas Kaberneemes, Kostiveres, Saue vallas Laitses, Ääsmäel, Haibas, Anija vallas Aegviidus, Rae valla Peetri raamatukogus. Põhjuseks on nii pensionile jäämine kui tavapärased töökohavahetused või asendamised. Täiendav raamatukoguhoidja ametikoht lisandus Tabasalu raamatukogus, osakoormusega koosseis Paldiskis. Viimsi raamatukogus suurenes töötajate soovil osakoormusega töötavate raamatukoguhoidjate arv, kokku on neid 9.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest

2022. aastal osalesid koolitustel pea kõigi raamatukogude töötajad. Paljud tasuta veebikoolitused on andnud lihtsama ligipääsu uutele teadmistele. Järelvaatamise võimaluse puudumine mitmel koolitusel küll takistab ühe töötajaga raamatukogudes koolitustel osalemist.

Koolituste korraldajatest olid olulisemad Rahvusraamatukogu, Eesti Lastekirjanduse Teabekeskus ja ERÜ, kes annavad edasi teadmisi nii oma erinevate arenduste ja programmidega seoses kui teevad ka vajalikke igapäevatööd puudutavaid koolitusi. Lisaks osaleti ETKA Andrase, Kultuuriministeeriumi, Riigikantselei, erinevate ülikoolide, Tallinna Keskraamatukogu, Tartu Linnaraamatukogu jt. poolt pakutavatel koolitustel.

Uuenenud raamatukogutöös vajalikke uusi oskusi omandati koolitusel „Sotsiaalmeedia ABC“, „Veebiraamatukogutunnid algajatele“, „Digitaalne sisuloome – veebirakenduste koolitus“, „Videotöötamise töötuba“, Digipädevuse arendamine raamatukogudele, seminaril „Raamatukogude roll ohutuma küberruumi loomisel“, „Digimenter kogukonnas“, „E-kodanik“ „Sissejuhatus teenusedisaini -teenusedisaini tööriistast“; osaleti Integratsiooni sihtasutuse korraldatud Keelekohvikute meetodika päeval, biblioteraapia koolitusel ja Riigikantselei pakutud arutelujuhi koolitusel. Raamatukogu uue rolli ja pakutavate teenuste üle arutati ka Eesti Valdade ja Linnade Liidu kogemuspäeval „Raamatukogu – kulu või investeering?“ Viimsi raamatukogus.

Uuendati teadmisi andmekaitse ja autoriõiguse teemal, näiteks koolitustel „Isikuandmete kaitse seadusest raamatukogutöötajatele“, „Ununenud looming kättesaadavaks. Kes võidab autoriõigusest?“

Enamuses raamatukogudest läbiti koolitusi lastetöö ja lastekirjanduse teemal. Sel alal on suur roll Eesti Lastekirjanduse Teabekeskusel. „Lugemisisu“ projektiga seotud raamatukogud osalesid Lugemisisu koolitusel, lisaks õpipäeval „Varesele valu, harakale haigus – kas sõnal on väge?“ ja seminaril „Laps kirjanduses“. Lastetöötajad osalesid ka ERÜ Lasteteeninduse toimikonna kogemustetuuril Tartus; lasteraamatute kujundamise seminaril, XIX üleriigilisel

lasteraamatukoguhoidjate päeval ja Noortekirjanduse päeval „Noor loeb“ Tallinna Keskraamatukogus ja algupärase laste- ja noortekirjanduse päeval „Uute maailmade loomine meie laste- ja noortekirjanduses“ Tartu Linnaraamatukogus. Noortega tegelemist hõlmas ka ERÜ projekti „Raamatukogud-muuseumid noored“ koostöös Muuseumiühinguga tutvustav seminar.

Populaarseks on saanud täiskasvanud õppijaga seotud teemad. Mitmed raamatukogud osalevad oma ettevõtmistega ka Täiskasvanud Õppija Nädalal. Läbitud koolitused sel teemal olid nt „Õppimise võlu ja nauditav õppimine vanemas eas“, Täiskasvanuhariduse Harjumaa võrgustiku seminar „Tulevik algab täna“, seminar „Õppimise võlu ja nauditav õppimine vanemas eas“ (Tallinna Ülikoolis).

Üleeestilise laenusplatvormiga MIRKO liitunud raamatukogud osalesid selleteemalistel koolitustel.

Raamatukogud külastasid kogemuste saamise eesmärgil ka teisi raamatukogusid maakonnast väljaspool. Raamatukogupäevade avamisüritusel külastati kohalikku Märjamaa raamatukogu. Kose raamatukogu käis Järvamaa raamatukogudes ja Viimsi Raamatukogu külastas Jõgeva ja Viljandi raamatukogusid. Lääne-Harju Valla Raamatukogu korraldas külastused Kesk- ja Lõuna Eesti raamatukogudesse ja Läänemaa Lasteraamatukogusse. Kuusalu raamatukogu korraldas oma töötajatele kevadise õppereisi Lääne-Virumaa Kadrina ja Haljala valla raamatukogudesse.

Jõuti külastada ka Helsingi linnaraamatukogu Oodi (Harju Maakonnaraamatukogu, Harku ja Jõelähtme valla raamatukogud, Kose Raamatukogu, Jüri raamatukogu). Rahvusraamatukogu ja Kultuuriministeeriumi keskraamatukogudele korraldatud õppeekskursioonil Hollandisse osales Harju Maakonnaraamatukogust 1 töötaja. Jüri raamatukogu direktor külastas koos Rahvusraamatukogu töötajatega Oslo uut Linnaraamatukogu peamaja, Tøyeni haruraamatukogu ja Tøyeni noorteraamatukogu.

Jüri raamatukogu korraldas motivatsiooni- ja koolituspäeva Viru Keskuse Rahva Raamatus.

Tasuta veebikoolitusi oli nii palju, et mitmed raamatukogud panid koolitustena vaid tasulised ja/või suuremad koolitused.

Lisaks erialastele koolitustele toimusid tuleohutuse ja tööõiguse, juhtimise, ergonomika, vaimse tervise, dokumendihalduse, ajajuhtimise, artiklite kirjutamise alased koolitused.

Raamatukoguhoidjad on rahul virtuaalkoolituste suure hulga, see annab võimaluse osaleda enamatel koolitustel. Siiski hinnatakse ka kontaktkoolitusi, kuna see võimaldab suhelda kolleegidega ja osaleda vahetumalt. Piisavalt on koolitusi lasteteeninduse ja digipädevuse alal, need on ka põhjalikud ja vajalikud. On lisandunud vaimse tervise ja psühholoogiaalaseid koolitusi.

Alljärgnevalt ülevaade koolitustest teemade kaupa.

Erialased koolitused:

- Üleriigilise mõjuga arendusprojektid (RaRa virtuaalne aruteluseminar)

- Üleeestilise laenusplatvormi MIRKO koolitused (RaRa)
- ERÜ aastakoosolek
- Maaraamatukogude sektsiooni teabepäev (ERÜ)
- Isikuandmete kaitse seadusest raamatukogutöötajatele (RaRa)
- Keelekohvikute metoodika (Integratsiooni Sihtasutus)
- Andmed, milleta Eesti ei saa (ERÜ Noorteklubi talveseminar)
- Aleksander Sibula erialapäev (Tallinna Keskraamatukogu)
- Kohalike dialoog kohalikus raamatukogus (Eesti Koostöö Kogu ja ERÜ)
- Rahvaraamatukoguhoidjate suveakadeemia.(Tartu Ülikool)
- Raamatukoguhoidja kogukonna vedurina (ERÜ Maaraamatukogude sektsiooni 31. suveseminar)
- 21.sajandi raamatukogu (ERÜ ja Creativity Lab koolitusprogramm)
- Ununenud looming kättesaadavaks. Kes võidab autoriõigusest? (RaRa)
- Webinar Family Literacy (Federation of European Literacy Associations)
- Raamatukogu – kulu või investering? (Viimsi raamatukogu, ERÜ, Eesti Valdade ja Linnade Liidu kogemuspäev)

Täiskasvanuõpe:

- Õpe ei lõpe (ETKA Andras Mäluasutuste koolituspäev ja ühisseminar koostöös Eesti Külaliikumise organisatsiooniga)
- Aastate kogemus (ERÜ)
- Kogukonna õpisündmuse korraldajate seminar (ETKA Andras)
- Täiskasvanute õpimotivatsioon (ETKA Andras loeng)
- Õppijasõbralik tööandja
- Piirkondlik seminar raamatukoguhoidjatele (ETKA Andras)
- Seminar „Õppimise võlu ja nauditav õppimine vanemas eas“ (Tallinna Ülikool)
- Täiskasvanuhariduse virtuaalne hommik (Erasmus+ Euroopa Solidaarsuskorpuse Agentuur)

Lasteteenindus:

- Lugemisisu programmi stardikoolitus (ELK)
- Lasteteeninduse toimkonna kogemustetuur Tartus (ERÜ)
- Varesele valu, harakale haigus – kas sõnal on väge? (ELK õpipäev)
- Laps kirjanduses 10. Noorus on ilus aeg! (ELK seminar)
- Desinformatsiooni aastakonverents: Kuidas võita infosõda koolis? (RaRa)
- Lastekirjanduse erialapäev (Harju Maakonnaraamatukogu ja ELK)
- Veebiseminar „Raamatukogud-muuseumid-noored” projektide kokkuvõte (ERÜ)
- Lasteraamatukoguhoidjate suveakadeemia (Tartu Ülikool)
- Uute maailmade loomine meie laste- ja noortekirjanduses (Tartu Linnaraamatukogus)

Digipädevus:

- Digipädevuse arendamine (Majandus-ja Kommunikatsiooniministeerium)
- E-raamatukogude kasutamine (Tallinna Keskraamatukogu)
- Nutitelefoniga pildistamine (Tallinna Keskraamatukogu)

- Veebiraamatukogu tunnid algajatele (Tallinna Keskraamatukogu)
- Veebiraamatukogu tunnid edasijõudnutele (Tallinna Keskraamatukogu)
- Digimentor kogukonnas (Tallinna Ülikool)
- E-kodanik (BCS Koolitus)
- Infosõtta tõmmatud kodaniku ABC

Psühholoogia:

- Enesekehtestamine ja keerulised meeskonnaliikmed – kuidas leida ühtne eesmärk? (Rahvaülikool OÜ)
- Mõttemustrite muutmine ja enesekindluse suurendamine – kuidas seda saavutada? (Rahvaülikool OÜ)
- Vaimse tervise esmaabi (MTÜ Peaasi)
- Coachiv juhtimine ja „Edasi-ja tagasiside andmine“

Muud koolitused:

- Eesti perekonnanimede ajalugu
- Ukraina nimede kirjutamine ja hääldus (Eesti Keele Sihtasutus)
- Tüvitekstid eesti kirjanduses ja kultuuris (MTÜ Koolituskeskus Vilko)
- Säästva arengu teemad rahvaraamatukogus (Tartu Linnaraamatukogu ettekandepäev)
- Sissejuhatus teenusedisaini - teenusedisaini tööriistakast. (RaRa)
- Seminar AK: Aktuaalne kultuuris. (ERÜ)
- Avaliku teabe seadus ja isikuandmete kaitse asutuste dokumendihalduses (U. Kukk)
- Keelekohvikute metoodika päev (Integratsiooni sihtasutus)

Ülevaate koolitustest raamatukogude lõikes annab Lisa 1.

2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Maakonnaraamatukogu koolitustel leidsid käsitlemist teemad: lasteteenindus, raamatukogu kui elukestva õppe keskkond, rohepööre jm. Korraldati ka õppekäik Helsingi raamatukokku Oodi.

Tabel 4

Koolituse aeg	Koolituse teema	Koolitaja	Koolituse maht/kestus (h)	Raamatukoguhoidjate arv/KOV-de arv	Eelarve/ Koolituseks kulutatud summa (€)
03.02.2022	„Raamatukogu kui elukestva õppe keskus“ (õppepäev)	ETKA Andras veebikoolitus	2	6/6	0
18.04.2022	Lasteraamatukoguhoidjate päev Keilas	ELK ERÜ Harju MKRK	5	36/10	85,00
09.05.2022	Rohepööre minu kodukohas	Riigikantselei Keila Linnav. Harju MKRK	4	20/3	0

25.05.20 22	Õppimise võlu ja nauditav õppimine hõbedases eas“	Elderli OÜ	6	17/9	468,00
26.08.20 22	Õppekäik OODI raamatukokku Helsingis	Comtour Reisibüroo Harju MKRK	8	38/12	Kulu osavõtja kohta 90 €, summa 3330€

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Esinemised olid peamiselt kohalike omavalitsuste üritustel või ettekanded/loengud erialastel kohtumistel ja teabepäevadel.

Jüri raamatukogu direktor andis Klassikaraadios intervjuu ja rääkis Jüri raamatukogu Raamatukoguööst ja raamatukogude olukorrast (20. nov.2022). Raadios rääkisid oma tegemistest ka Kehra raamatukoguhoidjad Klassikaraadio saates „Raamatuhoidja“ (09.07.2022)

Viimsi raamatukogu direktor esines ettekandega teemal „Viimsi Raamatukogu kui kogukonnakeskus“ RaRa kutsekoolituses osalejatele ning Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu ja Eesti Linnade ja Valdade Liidu korraldatud kohalike omavalitsuste ja raamatukogude esindajate kogemuspäeval „Raamatukogu – kulu või investeeering?“. Lisaks esines ta 6 korral sama ettekandega kolleegidele Soomest, Lätist, Narvast, Tartust jm.

Raasiku raamatukogu töötaja esines 2 ettekandega elukestva õppimise teemal („Elukestva õppe olulisus“ – ETKA Andrase korraldatud mäluasutuste veebinaril ja „Kogukondlik nähtav ja nähtamatu õppimine“ – Täiskasvanuhariduse maakondlikul koostööseminaril „Kas tulevik algab täna“). Kose raamatukoguhoidja esines Maaraamatukoguhoidjate teabepäeval ettekandega virtuaalnäituste koostamisest.

Raamatukogutöötajad esinesid ettekannetega kohalikel kogukonnaüritustel, nt Anija Raamatukogu direktor ettekandega „Raamatukogu tänapäev“ Kehra paberipäeval ja Kuusalu raamatukogu ettekandega Kuusalu Rahvamajas Ed. Ahrensi IX keelekonverentsil (Raamatuaasta 2022 ja Kuusalu Raamatukogu 100. juubeli teemadel). Kiili raamatukogu direktor esines raamatukogu 100. sünnipäevale pühendatud pidulikul juubeliüritusel kõnega ja suvelugemise „Karikakramäng“ lõpuürituse läbiviimisel Kiili alevi päeval. Harku valla raamatukoguhoidjad esinesid avatud külade nädala Harku päeval ettekandega (kirjanduslikul tuuril „Instituudi teelt instituuti otsides“)

Esineti ka raamatukogu näituste avamisel, nt näituse „Vaida sovhoosi ajaloo“ (Ajaloominutid Reedaga“) Maitsetaime- ja köögiviljaguru Lilian Issako näituse avamisel Harkus (ettekannet Lilian Issako elutööst).

Harku valla Raamatukogude direktor juhtis Marianne Mikko raamatuesitlust ja kohtumisõhtut, mis salvestati ja tehti avalikult kättesaadavaks veebis.

Maardu Raamatukogu direktor andis pika intervjuu ajalehele Maardu Panoraam. „Saue Valduris“ ilmus pikem persoonilugu Ääsmäe raamatukogu pikaajalisest töötajast.

Esinemised avalikel üritustel raamatukogude lõikes on esitatud Lisas 2.

2.4.4 Erialahariduse omandamine

Kuigi lühematel koolitustel osalejaid on palju, siis põhjaliku erialahariduse omandajaid on vähe. Paljudel raamatukoguhoidjatel on (erialane) kõrgharidus olemas või läbitud kutsekoolitus. Nt. Viimsi raamatukogus on kõigil töötajatel erialane kõrgharidus.

1 töötaja õpib Tallinna Ülikooli Digitehnoloogiaste Instituudi infoteaduse bakalaureuseõppes (Jüri Raamatukogu) ja 1 omandab samas Infoteaduste magistrikraadi (SakuVallaraamatukogu). 1 töötaja lõpetas 2022. a Tallinna Ülikooli infoteaduse õppekava ja sai sotsiaalteaduse magistri kraadi (Jüri Raamatukogu). Üks töötaja (Harju maakonnaraamatukogu) õppis Tallinna Ülikooli mikrokraadi õppekaval „Loovprojektide juhtimine“ ja üks läbis Tartu Ülikooli raamatukogus täiendusõppeprogrammi „Infopädevus“ (Aegviidu Vallaraamatukogu).

1 töötaja alustas kutseõpinguid Rahvusraamatukogu kutsekoolitusprogrammis (Laulasmaa).

Kahes raamatukogus oli ka infoteaduste eriala üliõpilane praktikal (Kuusalu, Kose)

2.4.5 Töötajate tunnustamine.

Kõiki Harjumaa raamatukogusid tunnustati Kultuuriministeeriumi poolt tänukirjaga raamatukogude teemaaasta õnnestumisele kaasa aitamise eest. Kultuuriministeeriumilt sai eraldi tänukirja veel Lääne-Harju raamatukogu ürituse „Lõimumine läbi maitsete“ eest ja üks Vaida raamatukogu töötaja.

Raasiku Valla Raamatukogu pälvis Harjumaa tööandjate hulgas tunnustuse „Aasta õppijasõbralikum tööandja 2022“ ning samuti kohaliku omavalitsuse tänukirja lastelaagri korraldamise ja ürituse „Kohalike dialoog kohalikus raamatukogus“ läbiviimise eest.

Riisipere raamatukoguhoidja esitati ERÜ aasta lasteraamatukoguhoidja nominendiks.

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu ja Tartu Ülikooli Raamatukogu korraldatud üleestilisel infootsinguvõistlusel „Infootsing internetis 2022“ sai teise koha Saue Raamatukogude direktor.

Raamatukogusid tunnustasid ka mitmed kohalikud omavalitsused. Anija Valla raamatukoguhoidja sai vallavalitsuselt tänukirja laste lugemisharjumuste kujundamise ning kooliraamatukogu ülesannete eduka täitmise eest. Saue vald tunnustas Laitse Seltsimaja perenaist (kes on ka Laitse raamatukogu raamatukoguhoidja) „Valla Sädeanimene 2022“ tiitliga. Viimsi Vallavalitsus tunnustas vallaraamatukogu tänukirjaga koroonakriisiga toimetulekusse panustamise eest. Vaida raamatukogu tunnustati tänukirjaga nii Rae vallavalitsuse kui vallavolikogu poolt. Rae vallavalitsus tunnustas ka Jüri raamatukoguhoidjat tänukirjaga lastetöö eest. Kuusalu vald tunnustas tänukirjaga tehtud töö eest vanaduspuhkusele jäänud töötajat. Kose vallavalitsus tunnustas tänukirjaga raamatukogusid kui aasta kultuuriteo nominenti ning lisaks 4 raamatukoguhoidjat rahalise preemiaga (sh 2 tänukirjaga).

Harju maakonnaraamatukogu töötaja esitati Keila linna kultuuripreemia nominendiks ja Keila linna 2022.aasta aasta tegija konkursi kandidaadiks esitati Harju Maakonnaraamatukogu lasteteenindus.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine

Harju Maakonnaraamatukokku ehitati kaasaegne näitusevalgustus. Telliti ja saadi suurem raamatute tagastuskast. Tehti eeltööd avakogu sisustuse ja planeeringu uuendamiseks - toimusid arutelud ja küsitlused erinevates töögruppides, analüüsiti senist ruumide kasutust ning võimalusi muudatusteks. Vajadus on rühmatööruumide, kaugtöökohtade ning kasutajatele sobivama töökeskkonna järele. Teemaga jätkatakse 2023.aastal.

Lääne-Harju valla Klooga haruraamatukogu viidi üle väiksemasse ruumi, senist ruumi vajas kool. Raamatukogu tingimused halvenesid.

Harku vallas ootab jätkuvalt lahendust Vääna raamatukogu arendusprojekt (sobivate ruumide väljaehitamiseks). Harku harukogu asub II korrusel, kuhu ei pääse liikumispuudega/ratastooliga külastajad. Tabasalu raamatukogus on aegunud ventilatsioonisüsteem, ruumid vajavad remonti.

Kose vallas oleks üldilme värskendamine vajalik Oru ja Ardu raamatukogudes. Kose-Uuemõisa raamatukogu välisfassaad vajab remonti, siseruumides on suvel liigne kuumus, vajalik oleks konditsioneer. Kose raamatukogus paigaldati külastuste loendur ning seni rendikasutusega raamatukapp osteti välja.

Kuusalu valla Kuusalu raamatukogus sisustati 8 m² tuba eraldi noortekirjanduse jaoks. Lugemissaali ja tehnikakirjanduse ruumide parkettpõrandad puhastati. Hoidla ruum ja elektrisüsteem on renoveerimata ja ruumide üldilme väsinud. Uues koostamisel olevas arengukavas on sees Kuusalu raamatukogu ja haruraamatukogude elektrisüsteemi renoveerimine ja Kuusalu raamatukogu ligipääsetavuse parendamine. 2023. aasta eelarve ei sisalda vahendeid remondiks. Juurdepääsu tagamine raamatukogule on hädavajalik ja lahenduseks oleks lifti paigaldamine.

Kolga raamatukogu asub kortermaja teise korruse korteris, üldpind 88 m². Ruumid on remontimata, elektrisüsteem vahetamata ja ligipääsu lahendamiseks võimalusi ei ole. Olukorda parandaks uued ruumid, aga esialgne mõte kolida lasteaeda, ei ole praegu võimalik.

Vihase raamatukogu asub Vihase Lasteaed-Algkooliga ühes hoonekompleksis. Ruumid, 100 m² on väsinud, elektrisüsteem vahetamata ja valgustus ei vasta nõuetele. Lastetuba on avar ja seal on koostöös lasteaed-algkooliga võimalus üritusi korraldada

Kõnnu raamatukogu asub Kõnnu külamajas, üks toake 34 m², ruum on värskendatud. Külaselts renoveerib maja osade kaupa ja võimalusel soojustatakse ja remonditakse ka raamatukogu osa. Joaveski raamatukogu asub Joaveski külamajas, mis ehitati vanale kohale uuesti üles kohaliku külaseltsi poolt projektide toel aastal 2014. Ruum on 57 m² kaasaegne põrandaküttega, majas on kõik vajalik olemas, kaldtee liikumispuudega inimestele.

Raasiku vallas vajab Aruküla raamatukogus remonti hoidla eesruum, renoveerimist vajab küttesüsteem ja lahendamist ventilatsiooniprobleem. Vald vaatab hoonet tervikuna (seal ka teisi asutusi) ja vajalikud tööd on lubatud ette võtta komplekselt. Seni ei ole konkreetseid tegevusi olukorra parandamiseks tehtud. Peningi raamatukogu vajab remonti, arutatud ka võimalust viia raamatukogu 1. korrusele.

Rae valla Lagedi raamatukogule planeeritakse lifti, et pääseda II korrusel asuvasse raamatukokku. Jüri raamatukogu lasteosakonnas eraldati koolile ruumi puuduse leevendamiseks osa lasteosakonnast õppeklassiks.

Saue vald. Hüüru raamatukogu on remondi ootuses – MTÜ Hüüru Külaselts on saanud rahastuse PRIAsse esitatud projektitaotlusele „Hüüru kogukonnakeskuse raamatukogu rekonstrueerimine koos hoone läänetiiva põrandakütte rajamisega“.

Ruila raamatukogu võttis lugejate kasutusse senise tagavararuumi, mis on kasutatav ka kodukontoritöödeks. Probleemiks seni see, et ruum on talvisel ajal külm.

Turba raamatukogu vajab korralikku ventilatsiooni ja soojustust – põrand on väga külm. Arutletakse, kas Turba kool, lasteaed ja raamatukogu kolida kokku ühisele pinnale või mitte. Ääsmäe Raamatukogu asub endiselt Ääsmäe Põhikooli ruumides ja planeeritud ümberehitus on edasi lükkunud. Ruumid on kitsad, valgustus pole nõuetekohane, vajadus akende vahetuseks, vajab värskendusremonti. Talveperioodil on probleemid küttega.

Viimsi vallas oli tähelepanu all Prangli harukogu ruumi probleemile lahenduse otsimine. Tõenäoliselt alustatakse raamatukogu/vabaajakeskuse hoone projekteerimisega.

Raamatukappide saamist planeerisid: Lagedi, Vaida (saadi 2023.a. algul), Laagri, Riisipere, Kose-Uuemõisa raamatukogud. Raamatukapid on olemas 16-l raamatukogul.

Ülevaade tehtud töödest 2022.aastal on toodud Lisas 3

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele

Suurem osa raamatukogudest on kõigile inimestele kättesaadav. Raamatukogud, mis pole liikumispuudega inimestele ligipääsetavad, kuid kellel on olemas raamatukapp, saavad siiski pakkuda liikumiskustega lugejale võimalust tellida vajalik teos raamatukappi (nt. Aruküla raamatukogu ja Jõelähtme Vallaraamatukogu).

Ülevaate ligipääsust liikumispuudega inimestele erinevates raamatukogudes annab tabel 5.

Tabel 5

Juurdepääs võimalik	Harju MKRK, Loksa, Aegviidu, Kehra, Anija, Alavere, Tabasalu, Kostivere, Jõelähtme harurk, Paldiski, Lehola, Laulasmaa, Vasalemma, Klooga, Harju-Risti, Kiili, Kose, Ardu, Raasiku, Kiisa, Hüüru, Riisipere, Ruila, Saku vallark, Saue Linnaraamatukogu, Turba, Viimsi, Püüsi, Randvere, Jüri, Peetri, Joaveski
Juurdepääs võimalik osaliselt	Kaberneeme, Neeme, Habaja, Kõnnu, Laagri, Kurtna, Rummu, Padise
Juurdepääs puudub	Harku, Vääna, Jõelähtme vallark (Lool), Kuusalu, Kolga, Kose-Uuemõisa, Oru, Vihasoo, Aruküla, Pikavere, Peningi, Haiba, Laitse tp, Ääsmäe, Prangli, Lagedi, Vaida, Maardu Linnark, Kajamaa harukogu.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Jooksvalt uuendati raamatukogudes arvutiparki, osteti uusi tšekiprintereid, uuendati standardtarkvara ja võrguühendusi.

Viimsi vallaraamatukogus hakkasid tööle RFID-põhine lugejate iseteenindusautomaat ja aasta lõpus iseteenindustagastusautomaat. (Raamat eemaldatakse lugeja laenutustest kohe tagastuskasti jõudes ning lugeja saab selle kohta e-postiga kinnituse. Raamatukogu töötajatel on reaalajas info arvutiekraanil, millised raamatud hetkel tagastuskastis on ja millised neist on järjekorraraamatud. Tagastuskasti tühjendamisel ei pea töötajad raamatute tagastust enam infosüsteemis registreerima, vaid saavad need koheselt riulisse panna – see kõik toimub automaatselt tagastuskasti tarkvara ja raamatukogu infosüsteemis koostöös. Lisaks juhib tarkvara tagastuskasti toimimist – kui kast on täis, siis raamatute sisestusluuk läheb lukku ning raamatukogutöötajatele tuleb sellekohane teavitus arvutiekraanile)

Harju Maakonnaraamatukogus lõpetati avakogu teavikute etikettide ümberkodeerimine RFID etikettidele ja võeti kasutusele 2 RFID klienditeeninduse töökohta. Jätkati vigaste RFID etikettide väljavahetamist.

Alavere, Jüri, Peetri, Maardu, Pikavere, Aruküla, Saku, Kose-Uuemõisa raamatukogusse on ostetud uusi arvuteid ja monitore. Uuendati ka arvutite tarkvara.

Kose raamatukogu soetas kaks 3D-printerit (Kose ja Kose-Uuemõisa raamatukokku).

3. Kogude komplekteerimine ja töötlemine

2022. aasta lõpul oli kogudes kokku 1 221 973 teavikut, mis oli 0,6% suurem, kui 2021. aastal. Kogude juurdekasv oli 49 002 arvestusüksust teavikuid. 1 elaniku kohta osteti kogudesse 0,2 teavikut.

Komplekteerimiseks kasutatud summa kokku oli 653 508 eurot, sellest riigilt 245 862 eurot. Summa vähenes 1,5% ja riigi rahastus 12,3%.

Riigidotatsiooniga (RD) teavikuid komplekteeriti 85 055.00 euro väärtuses (andmebaaside alusel).

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Kogude komplekteerimisel arvestatakse lugejate eelistusi ja kultuurilooliselt tähtsate teavikute olemasolu kogudes.

Raamatukogude eelistuseks teavikute soetamisel on eesti autorite teosed, tõlgitud väärtkirjandus, auhinnatud ja tunnustusi saanud teosed ja eestikeelne laste- ja noortekirjandus. Lastekirjanduse puhul proovitakse soetada lisaeksemplare, kui raamat on jõudnud kooli soovitusliku kirjanduse nimekirja. Teisi teavikuid soetatakse enamasti vaid 1 eksemplar.

Et Ukraina sõja tõttu peatas Eesti riik riikliku kultuurikoostöö Venemaaga, on venekeelse kirjanduse komplekteerimine vähene ja nõuab uute ostukanalite leidmist. On alustatud ukrainakeelse kirjanduse komplekteerimist, et pakkuda kohalikele põgenikele, eriti lastele omakeelset kirjandust (nt. Viimsi). Siiski loeb suur osa neist ka vene keeles ja kuigi venekeelsete teavikute lisandumine on vähenenud, on mitmes raamatukogus Ukrainast pärit põgenike tõttu venekeelsete raamatute laenutuste arv suurenenud (nt. Tabasalu).

Võimalusel ja lugejate huvi tõttu on suurenenud ka ingliskeelse kirjanduse soetamine (nt. Saue, Harku). Seda loevad nii piirkonnas elavad muu emakeelega inimesed kui ka eesti emakeelega noored.

Ringluse näitaja maakonnas kokku oli 1,0. Maardu ja Viimsi raamatukogudes oli ringluse näitaja üle 2. Vähemalt 1,0 oli ringlus ka Harku vallas, Jüri ja Loksa raamatukogus. Et mujal on ringlus madalam, tuleks 2023. aastal pöörata tähelepanu kogude puhastamisele.

Juurdetulek ilu- ja lastekirjanduse osas oli 33186 eksemplari ja seega 1,1% suurem kui 2021.aastal.

Annetusi oli kokku 9 354 (juurdetulek 3 293 võrra suurem kui 2021.aastal). Annetuste osakaal kõigist kogudesse lisandunud teavikutest oli 19,1%, raamatute osas. Ostmisele lisaks saadakse raamatuid lugejate annetustest, raamatute autoritelt ja Hoiuraamatukogust. Raamatukogudes, kus toimusid Hoiuraamatukogu korraldatud raamatute kogumispäevad (nt Harju Maakonnaraamatukogu, Viimsi raamatukogu), said ka enda kogudesse inimeste poolt ära antud teavikuid.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Kogude komplekteerimisel tegid raamatukogud koostööd vallasiseselt ja ümbruskonna raamatukogudega. Esmajärjekorras soetati nimekate Eesti autorite teoseid. Osteti valik tunnustatud välisautorite teoseid ja väärtkirjandust. Noortekirjandustest telliti suurem osa ilmuvast, enamik eesti lastekirjandusest ja valikuliselt väliskirjandust.

Raamatuid komplekteeriti kokku 45 665 eksemplari. Võrreldes eelmise aastaga oli lisandumine 4,6% väiksem Aasta lõpul oli kogudes 1 191 206 eksemplari. Raamatute hinnad on tooraine ja tootmiskulude kasvu tõttu tõusnud ja see on avaldanud mõju ka komplekteeritavate raamatute hulgale.

Ilukirjanduse- ja lastekirjanduse osakaal laenutustest oli 67,3%.

Komplekteeriti peamiselt trükitud raamatuid. Kuni 2022. aasta lõpuni said inimesed üle Eesti kasutada e-raamatute laenutamiseks Tallinna Keskraamatukogu laenutussüsteemi Ellu.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodikaväljaandeid telliti kokku 103 942 euro eest, mis on 1,9% suurem eelmise aasta kuludest. Ostetud on olulisemad päevalehed.

Kultuuriperioodikat telliti maakonna raamatukogudele 7 912 euro väärtuses. Seda tellisid enamuse raamatukogudest läbi maakonnaraamatukogu riigi toetuse eest.

Elektroonilised jadaväljaanded on tellitud vaid kolmes raamatukogus 18-st. Väidetavalt on peamistel lugejagruppidel huvi vaid paberlehe vastu. Siiski peaks raamatukogude rolli mitmekesisistumisel olema tulevikus inimestel siiski ka rahvaraamatukogus ligipääs Eesti peamistele ajakirjandusväljaannetele veebis. Eriti arvestades olukorda, kus väljaanded on hakanud loobuma paberversioonidest või vähendavad paberlehe ilmumispäevi.

Periodika laenutused kojulaenutusest oli maakonnas kokku 12,3%

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviste lisandumine on väike. Kokku komplekteeriti Harjumaal 836 auvist, neist 692 Harju Maakonnaraamatukogus. Seal korrastati kogu ja võeti arvele varem soetatud ja nüüd puhastatud ja kontrollitud LP-d, vinüülplaadid, osteti juurde vaid 25 auvist.

Pooltes raamatukogudes ei komplekteeritud ühtegi auvist. Inimestel puudub huvi auviste laenutamise vastu, kasutamise tehnilised seadmed on aegunud ning vajalik info saadakse interneti erinevatest kanalitest.

Auviste laenutusi oli maakonnas kokku 1 933. Sellest 1 500 moodustasid Viimsi Raamatukogu ja Harju Maakonnaraamatukogu laenutused.

3.2 inventuurid, mahakandmised

Kogude korrastamisele ja arvestamisele pöörati suuremat tähelepanu Harju Maakonnaraamatukogus ja Kuusalu valla raamatukogudes.

Raamatukogude ühinemise tõttu Rae vallas viidi läbi inventuurid Vaida ja Lagedi raamatukogudes. Lisaks olid inventuurid Vihasoo ja Vasalemma raamatukogudes.

Kokku kustutati kogudest 42 496 teavikut. Neist 23 768 eksemplari ilu- ja lastekirjandust.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Harju maakonna raamatukogude kasutajate hõlve oli 2022. aastal 34,3.

Harju Maakonnaraamatukogu Jüri raamatukogu ja Saku vallaraamatukogu koos harukogudega liitusid üle-eestilise raamatute laenutussüsteemiga MIRKO, mis on laiendanud raamatukoguteenuste kasutusvõimalusi. MIRKO kasutamist on esialgu ehk pärssinud teenuse hind, sest ollakse harjunud tasuta raamatukoguteenusega.

Raamatukoguteenused on lugejatele paremini kättesaadavad ka tänu laenutus- ja tagastuskappidele, mis on olemas 16 raamatukogul ja mida on harjutud kasutama. Viimsi raamatukogu iseteenindavale laenutusautomaadile lisandus iseteeninduse tagastusautomaat.

Raamatukogud püüavad leida lahendusi, et olla lugejate jaoks võimalikult palju avatud. Kui mõnes vallas on raamatukogud suvel pikemalt suletud, siis nt. Anija raamatukogu leidis võimaluse hoida raamatukogu lahti, nii et raamatukoguhoidjat asendas keskraamatukogu direktor. Vaida raamatukogu ei sulge enam raamatukogu korrastuspäevaks, vaid kasutab korrastuseks aega iga tööädala sees.

Rahuloluuringud viidi läbi Raasiku ja Viimsi raamatukogudes. Raasiku viimase külastusega olid väga rahul 73% ja rahul 25% vastanutest ning rahulolematu ei olnud üksi vastajatest. Analüüsi tulemustest selgus, et raamatukogude teenusekvaliteet on paranenud, raamatukoguhoidjate kompetentsus tõusnud, arendamist vajavad kohalkasutusteenus, kaugtöövõimalused, koduteenindus ning soovitakse enam üritusi.

Viimsi rahuloluuringule vastanuid oli vaid 53, mis on 0,24% Viimsi elanikest. Suuri järeldusi seetõttu teha ei saadud, kuid leiti, et tuleb kasutajatele enam tutvustada raamatukogu sotsiaalmeedias jagatavat infot ja saadi ettepanekuid sündmuste korralduse osas.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

Maakonna rahvaraamatukogudes on avalikuks kasutamiseks 125 internetiühendusega arvutitöökohta. See tagab inimestele ligipääsu riigiportaalide e-teenustele ja teistele kliendi jaoks olulistele veebilehtedele (peamiselt internetipankadele, sotsiaalmeediakanalitele, e-postile ja kohaliku omavalitsuse online-kanalitele).

Arvuti kasutamisel vajavad abi peamiselt vanemaealised lugejad. Raamatukoguhoidjad abistavad ka isiklike nutiseadmete kasutamisel ja hoiatatakse nendega seotud ohtude eest.

Aina enam kasutavad inimesed raamatukogus ka isiklikke sülearvuteid ja vajavad vaid raamatukogu avalikku internetivõrku.

Raamatukogu kodulehtedel on viited teistele mäluasutustele ja nende andmebaasidele.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte

Maakonnas kokku olid näitarvud võrreldes eelnevate koroonakriisi aastatega kasvanud.

Põhinäitajate langus oli Kuusalu ja Jõelähtme valla raamatukogudes. Osaline põhinäitajate langus oli Kose ja Lääne-Harju valla raamatukogudes. Kõige suurem kasv lugejate arvus oli Viimsi vallaraamatukogus (2877, Viimsi vallas kokku kasv 1839), kus ka valla elanike arv on suurem. Üle 200 lugeja said juurde ka Keila linn, Harku, Saue ja Rae vald. Muutust mõjutas numbriliselt ka Saku raamatukogu lugejate arvu suur vähenemine (-2269), mis oli tegelikult tingitud andmebaasi korrastamisest (2021.a arvud programmis mõjutasid seisu).

Tabel 6

Raamatukogu	Lugejad 2021	Lugejad 2022	Muutus (+/-)
Rahvark mk-s kokku*	59306	60238	+932
MKR kokku**	4243	4464	+221

*Rahvaraamatukogud maakonnas kokku

**Maakonnaraamatukogu koos oma haruraamatukogudega kokku

Külastuste arv on võrreldes eelmise aastaga vähenenud vaid 4 raamatukogus (Kuusalu, Aegviidu, Loksa, Maardu). Suurim külastuste arvu langus on venekeelse elanikkonna suure osakaaluga asulates (Loksa, Maardu), seal võivad olla põhjuseks uue venekeelse kirjanduse soetamise piirangud. Virtuaalkülastuse arv on Maardus siiski järsult tugevalt tõusnud ja moodustab ka suure osa kogukasvust (+107 918). Seda selgitab uue programmi kasutuselevõtt, mille virtuaalkülastuste registreerimine toimib tõenäoliselt uutal alustel.

Paljud lugejad ei külasta kontaktandmete ja lahtiolekuaegade saamiseks raamatukogu kodulehte vaid leiavad need kiirelt Google otsinguga. Need aga statistikas hetkel ei kajastu.

Tabel 7

Raamatu-kogu	Külastused 2021	Külastused 2022	Muutus (+/-)	Virtuaal-külast. 2021	Virtuaal-külast. 2022	Muutus (+/-)
Rahvark mk-s kokku*	737955	823548	+85593	569328	881276	+311948
MKR kokku**	65271	71626	+6355	27375	77648	+50273

*Rahvaraamatukogud maakonnas kokku

**Maakonnaraamatukogu koos oma haruraamatukogudega kokku

Laenutuste arv on kokkuvõttes võrreldes eelmise aastaga tõusnud, siiski on valla- ja linnaraamatukogudest pooltes (9) laenutuste arv langenud.

Päringute registreerimine on raamatukoguti erinev. Mõned raamatukogud on lugenud päringute hulka siiski ka leidumuspäringuid. Seega erinevad päringute arvud raamatukoguti tuhandetes.

Tabel 8

Raamatu- kogu	Laenut-d 2021	Laenut-d 2022	Muutus (+)	Päringud* ** 2021	Päringud* ** 2022	Muutus (-)
Rahvark mk-s kokku*	1178105	1198985	+20880	42744	53311	+10567
MKR kokku**	88285	91378	+3093	150	128	-22

Kojulaenutused ja kohalkasutus kokku.

*Rahvaraamatukogud maakonnas kokku

**Maakonnaraamatukogu koos oma haruraamatukogudega kokku

Virtuaalüritusi toimus vaid Harju Maakonnaraamatukogus. Koroonapiirangute lõppemise tõttu eelistati taas tavapärase ürituste tegemist. Virtuaalkoolituse raamatukogud ei pakkunud. Virtuaalnäituste külastajate arvu (Tabel 11) polnud mitmel juhul võimalik kokku arvestada. Ka saadud arvud annavad aimu, et kokkulugemise põhimõtted võisid erinevates programmides olla erinevad. Virtuaalnäitused olid üksiku erandiga (Harku raamatukogu) üleval internetis.

Tabel 9

Raamatu- kogu	Virtuaalürituste arv		Virtuaalüritustel osalejate arv		Virtuaalürituste järelvaatajate arv***	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Rahvark mk-s kokku*	4	3	106	7	83	662
MKR kokku**	1	3	42	7	0	662

*Rahvaraamatukogud maakonnas kokku

**Maakonnaraamatukogu koos oma haruraamatukogudega kokku

***kui järelvaatamine võimaldati peale ürituse toimumist

Tabel 10

Raamatu- kogu	Virtuaalkoolituste arv		Virtuaalkoolitustel osalejate arv		Virtuaalkoolituste järelvaatajate arv***	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Rahvark mk-s kokku*	1	0	8	0	0	0
MKR kokku**	0	0	0	0	0	0

*Rahvaraamatukogud maakonnas kokku

**Maakonnaraamatukogu koos oma haruraamatukogudega kokku

***kui järelvaatamine võimaldati peale koolituse toimumist

Tabel 11

Raamatu- kogu	Virtuaalnäituste arv 2021	Virtuaalnäituste arv 2022	Virtuaalnäituste külastajate arv 2021	Virtuaalnäituste külastajate arv 2022
Rahvark mk-s kokku*	18	52	736	87794***
MKR kokku**	3	4	Ei mõõdetud	Ei mõõdetud

*Rahvaraamatukogud maakonnas kokku

**Maakonnaraamatukogu koos oma haruraamatukogudega kokku

*** virtuaalnäituste külastajate arv on esitatud raamatukogude aruannete põhjal ning õige alus mõõtmiseks tegelikult puudub

4.3 RVL teenindus

Raamatukogudevahelise laenutuse numbrid olid järgmised: RVL sisse 13 556 ja RVL välja 12 740. Võrreldes eelmise aastaga olid mõlemad numbrid vähenenud. RVL sisse on vähenenud 9,1 % ja RVL välja 19,1%.

RVL toimub peamiselt oma valla ja lähivaldade raamatukogudega isiklike kontakte kasutades ning kaugemate raamatukogudega postiteenust kasutades. Raamatute hankimine keskkogu kaudu on vähenemas ja seega vähenes ka RVL Harju Maakonnaraamatukogu raamaturinge kasutades.

Rae vallas toimub vallasisene RVL raamatute transport 1 kord nädalas (käsunduslepinguga). Kose vallas külastab direktor kord nädalas harukogusid ja toimetab koos uute raamatutega kohale ka RVL tellimusi.

3 raamatukogu – Harju Maakonnaraamatukogu, Jüri Raamatukogu ja Saku Vallaraamatukogu ühinesid üle-eestilise laenutusprogrammi MIRKOga ja vahendavad oma kogusid ka selle abil.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

Laste- ja noorteteenindus on raamatukogude jaoks jätkuvalt oluline. Kõik raamatukogud korraldavad lastetunde ja -üritusi ning arvestavad komplekteerimisel laste ja noorte huvidega. Paremini laste ja noorteni jõudmiseks on raamatukogudest saanud lisaks Facebookile ka Instagrami, Youtube ja TikToki kasutajad (nt. Jüri ja Viimsi raamatukogu). Samuti on raamatukogud hakanud osalema üritustel väljaspool raamatukoguruume, et oma teenustega paremini laste ja noorteni jõuda (nt valla või linnaüritustel Viimsis ja Kehras)

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Komplekteeritakse uuemat eesti laste- ja noortekirjandust ja auhinnatud tõlkekirjandust, arvestatakse Eesti Lastekirjanduse Keskuse soovitustega. Kui uuemad raamatud jõuavad kooli

soovituslike raamatute nimekirja, soetatakse lisaeksemplare. Võimalusel arvestatakse kohaliku kooli õpetajate soovidega ja tehakse koostööd kooliraamatukoguga.

Et pea kõik maakonna linna- ja vallaraamatukogud (va. 2) on liitunud Eesti Lastekirjanduse Keskuse „Lugemisisu“ programmiga, saavad raamatukogud uemat lastekirjandust ka selle programmi kaudu.

Tellitud lastekirjandus on peamiselt eestikeelne, venekeelse kirjanduse hulk on vähenenud või pea olematu. Raamatukogud, mille teeninduspiirkonnas on ukrainakeelseid lapsi, on alustanud ukrainakeelse lastekirjanduse komplekteerimist (Harku vald, Viimsi vald, Harju maakonnaraamatukogu). Noortekirjanduse lugejad soovivad aina enam leida raamatukogust lisaks eestikeelsele ingliskeelset noortekirjandust.

Ajakirjadest on lastele tellitud peamiselt Täheke, Hea Laps, Miki Hiir

Raamatukogud on saanud lasteraamatuid ka läbi annetuste, raamatukogude kodulehel on nimekirjad oodatud raamatute nimekirjadega.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Lugejate arv laste hulgas on mõnevõrra langenud. lugejate arvu langus on osaliselt tingitud Saku raamatukogu numbrite langusest (-195), mis tekkis suure tõenäosusega sellest, et lugejate andmebaasi korrastamise käigus on varem arvele võetud lugejad, keda kontrolliti kustutamise eesmärgil. Suuremad langused olid veel Viimsi ja Jõelähtme valla raamatukogudes. Kuigi lugejate arvud on langenud, on külastuste arv neis raamatukogudes siiski tõusnud.

Kuni 16 aastaste laste raamatukogu kasutajate osa oli maakonnas 26,9%. Tõenäoliselt jätkub lastest lugejate arv langust ka järgmisel aastal, seda mõnel määral raamatukogude ühinemise tõttu, kui ühtlustatakse lugejate andmebaase.

Raamatukogud on märkinud, et lastele raamatuid laenutamas käivad tihti nende vanemad, seega ei lähe need laenutused ja külastused arvesse, kuigi raamatuid loevad siiski lapsed. Lasteteeninduse põhinäitajad on toodud tabelis 12.

Tabel 12

Rmtk	Lug-d 2021	Lug-d 2022	Muutus (+/-)	Külast-d 2021	Külast-d 2022	Muutus (+/-)	Laenut 2021	Laenut 2022	Muutus (+/-)
Rahvark mk-s kokku*	16535	16178	-357	179566	211198	+31632	176559	184028	+7469
MKR kokku**	1384	1405	+21	9132	9856	+724	12463	13558	+1095

*Rahvaraamatukogud maakonnas kokku

**Maakonnaraamatukogu koos oma haruraamatukogudega kokku

4.4.3 Lugesiharjumuste kujundamine ja arendamine

Laste lugesiharjumusi aitavad kujundada tihe koostöö lastevanematega, lasteaedade ja koolidega, noortekeskustega. Lugesihuvi tekitamiseks ja suunamiseks tehakse temaatilisi lastekirjanduse väljapanekuid, mis aitavad ka suurendada vähempopulaarsete raamatute laenutamist. Lugesissoovile aitavad kaasa kohtumised kirjanikega, need on laste hulgas väga populaarsed. Kohtumisi kirjanikega toimus pea kõigis raamatukogudes. Ülevaate annab Lisa 4.

Lasteaedadega koostöös arvestatakse lasteaia ainekavaga, mitmed rühmad osalevad „Lugesisisu“ programmis. Kooliõpilastele on lisaks „Lugesisisu“ individuaalsele lugesiprogrammile ka teematunnid raamatukogus. Koostöö koolide ja lasteaedadega on kõikjal hea. Lagedi ja Viimsi kooli eesti keele õpetajad on viinud ka kirjanduse tunde läbi kohalikus raamatukogus.

Enamikes raamatukogudes on oma Suvelugesiprogrammid, nendest osavõtt on mitmes raamatukogus ka suurenenud (Viimsi, Saue, Keila, Aegviidu, Harku jne). Lisaks oodatakse lapsi erinevatele üritustele ka teistel koolivaheaegadel.

Raamatukogudes tegutsevad lastele ja noortele mõeldus lugesiringid ja -klubid (Ardu ja Laagri raamatukogus, Harju maakonnaraamatukogus).

Mitmes raamatukogus on lugesimängunurk ja/või kindel kohtumisaeg ka kõige väiksematele (nt Maardu ja Habaja raamatukogud), kus lisaks raamatutele olemas ka mängud, joonistusvahendid jms. See toob emad-isad lastega juba varakult raamatukokku.

Mõnes raamatukogul on õnnestunud teha koostööd Eesti Lugesiskoorte Ühinguga ja seal käis laste lugema õppimist toetamas lugesiskoer (Laagri ja Viimsi raamatukogus).

4.4.4 Laste- ja noorteüritused

Toimused raamatukogutunnid lasteaedadele ja koolidele, ettelugesimised, raamatututvustused, koolitused ja üritused, näitused, ekskursioonid raamatukokku, suvelugesiprogrammid, kohtumised kirjanikega, erinevad töötoad, kontserdid, võistlused, omaloomingukonkursid, viktoriinid. Korraldatakse ka huviringe (nt. Harju, Viimsi) ja toimub kontserte.

Jüri raamatukogus toimuvad koostööna Eesti Pimedate Raamatukoguga täispimeda töötaja loengud „Nägemispuudega inimeste toimetulek ühiskonnas“, mis on ka kohaliku kooli õppekavas.

Viimsi raamatukogu tegi ERÜ projektikonkursi "Raamatukogud-muuseumid-noored" raames koostööd Foorumteatri ja Viimsi Noortekeskusega. Projekti eesmärk oli aidata probleemkirjanduse abil leida paralleele kirjanduse- ja noorte maailma vahel, analüüsida eskaleeruvaid probleeme, otsida üheskoos positiivseid lahendusteid, "kirjutada" lugu ümber ning panna raamat elama.

Olulisematest üritustest, milles osalesid mitmed raamatukogud, võiks välja tuua järgmised:

- Raamatukogudeaasta algus- ja lõpuüritused
- “Lugemisisu” programmi tunnid ja pidulikud lõpetamised,
- Ettelugemisvõistlus “Ühes väikeses Perviku raamatus”
- Põhjamaade kirjanduse nädal
- Lastekirjanike tuur "Tuleme külla"
- Laste pannkoogipäev “Suur suvine koogitegu raamatukogus”
- “Nukitsa” konkursil osalemine

Lisaks ööraamatukogud, perehommikud, koolivaheaajäritused.

Täpsema ülevaate üritustest annab Lisa 4.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Erivajadustega lugejatele, kes tervisliku olukorra tõttu ei saa raamatukogu külastada, pakutakse koduteenindust. Haiglate ja hooldekodude teenindamisel tuleb arvestada piirangutega nendes asutustes. Kõigis raamatukogudes ei ole ka teenuse vastu huvi.

Tabel 13

Koduteenindus	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Harju Maakonnaraamatukogu	3	1	1
Anija valla rk-d	137	3	17
Harku valla rk-d	17	1	17
Kose valla raamatukogud	324	1	28
Kuusalu valla rk-d	25	1	1
Lääne Harju Valla raamatukogud, sh	93		8
Harju-Risti	56		5
Padise	37		3
Lagedi rk	4	1	1
Raasiku Valla Raamatukogu	74	3	9
Saue Raamatukogud	203	5	39
Saku vallaraamatukogu	9	1	3
Vaida raamatukogu	75	1	4
Viimsi raamatukogu	424	1	12

Teenused teistele asutustele on kogukonnatöö loomulik osa, raamatukogud ei tee eraldi jooksvat statistikat. Tabelis 14 on vaid üritused, mida raamatukogud on esile toonud. Raamatukoguruumides viiakse mitmel pool läbi omavalitsuste üritusi, koosolekuid, kohalike asutuste üritusi.

Tabel 14

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Harju MKRK	1	Näitus kultuurikeskuse üritusel
Kiili raamatukogu eakate klubi üritus	1	10
Kuusalu raamatukogu		Teenused MTÜ-le Hoolela ja Kuusalu Noortekeskusele
Saku vallaraamatukogu	3	90
Viimsi raamatukogu Viimsi Pihlakodu	3	25

4.6 Raamatukogu kui kohaliku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

Raamatukogude teema-aastal oli sündmusi ja üritusi kõikide valdade raamatukogudel. Toimused üritused nii ühes raamatukogus kui ka mitme raamatukogu koostöös.

Enim kajastasid teema-aasta kodulehel üritusi Harju Maakonnaraamatukogu, Maardu Linnaraamatukogu, Harku valla, Rae valla Saue valla, Raasiku valla, Kose valla raamatukogud. Kõik üritused ei olnud kajastatud teema-aasta kodulehel, kuid üritused toimusid.

Raamatukogude teema-aastal võeti osa üleriigilistest kampaaniaüritustest - 24.veebruaril Eesti Vabariigi aastapäeva rahvariides tähistamine; osaleti mõistatamismängus 1.maist kuni 1. oktoobrini „Avasta Eesti raamatukogusid“, mille algne rännupassi idee sündis Harju Maakonnaraamatukogus. Osaleti 15. juunil üritusel „Suur suvine koogitegu“, 8. septembril üleriigilisel lugemistunnil, mille kutsusid ellu Soome Instituut ja Tartu Linnaraamatukogu. Lõimumispäeval, 24. septembril oli rahvaste toidukultuuriüritus Paldiskis. Osaleti raamatukogudeöö teemaüritusel. Raamatukogudeaasta lõpuüritused toimusid Keilas, Viimsis, Laulasmaal. Osaleti kampaaniaüritusel“ Raamatukogu ratastel“.

Näiteid:

Harju Maakonnaraamatukogus oli ööraamatukogu külaliseks muusik ja jutuvestja Polina Tšerkassova. Turba raamatukogus toimus videoraamatukogu koostöös lugemisklubiga, külas oli hobifotograaf Ülle Kütsen ja lugemisklubi soovitas nn öökapiiraamatuid.

Kehra raamatukogu osales Kehra paberipäeval, tutvustati raamatukogu teenuseid, mängiti mängu, toimus temaatiline raamatukogu varasemate asukohtade ekskursioon ja raamatulaat. Kose valla raamatukogud osalesid kogukonnapäeval õueraamatukogu tegevustega ja tutvustasid raamatukogu teenuseid. Küla- ja kogukonnapäevadel osalesid Rae ja Harku valla raamatukogud.

Osaleti SA Eesti Koostöökogu, Kultuuriministeeriumi ja ERÜ algatatud raamatukogude aasta dialooginädalal. Raasikul toimus arutelu teemal „Mida on täna oluline arutada meie kogukondades“. Riigikantselei ja Keila Linnavalitsuse koostöös oli Harju Maakonnaraamatukogus arutelu teemal „Rohepööre minu kodukohas“. Tabasalus oli arutelu

teema ajendatud Marianne Mikko raamatust „Naise koht“. Sellised arutelud on väga vajalikud ja raamatukogude kaasamine nende korraldamisel võiks toimuda ka tulevikus.

Tantsuaktsiooniga liitus Saue Linnaraamatukogu.

Palju oli erinevaid kohtumisi kultuurirahvaga: Einar Kraut, Andrus Kivirähk, Heli Kendra, Gaute Kivistik, Mae Lender, Ena Mets, Ilmar Tomusk, Tõnu Õnnepalu, Piret Päär, Ketlin Priilinn, Evelin Alliksaar, Silja Kerge, Tristan Priimägi, Elo Selirand. Erakordselt suur huvi oli Keilas kohtumisel Maarja Unduskiga, kes rääkis raamatu „Ellen Niit. Heleda mõtte laast“ sünniloost.

Toimusid meisterdamise töötoad, kus rõhk oli taaskasutusel (Harju Maakonnaraamatukogu, Lagedi, Tabasalu). Hulgaliselt oli kunsti-ja käsitöönäitusi. Rohkelt oli ettelugemisüritusi (Turba, Harju Maakonnaraamatukogu, Riisipere).

Ürituste teemad olid mitmekülgsed ja kaasati kogukonnaliikmeid, aruteludes tõsteti esile küsimus, kuidas tuua noored lugemise ja raamatu juurde.

4.6.1 kohalikul tasandil

Kohalikul tasandil tehti koostööd kõikide omavalitsuse asutustega (linna- ja vallavalitsustega, koolide, lasteaedade, hoolekandeesutuste, noortekeskustega) MTÜ-de, klubidega, huvikoolidega. Näiteks:

Kuusalu raamatukogus on koostamisel Kuusalu kihelkonda, valda kajastavate väljaannete nimekiri: Kuusalu valla külaraamatud, Kuusalu valla kirjamehed ja kultuuritegelased. Raamatukogu juures on koha leidnud erinevad koduloolised kogud: Väino Eskeni fond, Endel Vaherma kodulooline kogu, raamatukogu arhiiv ja Kuusalu raamatukogu esimesed raamatud.

Vaida raamatukogu tegi koostööd MTÜ Vaida Alevikuseltsiga ja teiste valla lõunapoolsete küladega. Raamatukogus toimusid korteriühistute ja külade koosolekud. Igal kuul korra käis raamatukogus Rae Kultuurikeskuse kogukonnaspetsialist. Hea koostöö oli Vaida Põhikooli ja Vaida lasteaiaga, MTÜ-ga Vaida Palvemaja.

Viinistu Külaselts avas juulis kohalikus rahvamajas raamatutua.

Saue Linnaraamatukogul on aktiivne koostöö Saue Kodu-uurimise Seltsinguga. Kokku saadakse vähemalt korra kuus. Jaanuaris avati näitus Saue raamatukogu 100. Seltsingu 20. aastapäeva puhul korraldati juunis ühine väljasõit Palamuse ja Torma kanti.

Viimsis kasvas märkimisväärselt huvi vallaraamatukogu kui kogukonnakeskuse vastu (volikogu istungite pidamine raamatukogus, valla arengustrateegiate ja valla elu mõjutegurite arutelud, koolitused erinevatele gruppidele, Ukraina sõjapõgenike abistamise keskus jpm).

4.6.2 riiklikul tasandil

Tehti koostööd erinevate suurte raamatukogudega (Eesti Rahvusraamatukogu, Eesti Lastekirjanduse Keskus, Tallinna Keskraamatukogu, Tartu Linnaraamatukogu jt) ja ERÜ-ga. Koostöö on aastaid kestnud ja tavapäraselt vastastikku kasulik.

Keilas oli Haapsalu Lasteraamatukogu fotonäitus "Kiigeraamatukogu". Kirjastused Pegasus, Päike & Pilv, Egmont Estonia, Hea Lugu toetasid lasteüritusi auhinnaraamatutega. Trükikojast Libprix Print saadi paberijääke meisterdamistundideks.

Koostöös Eesti Lastekirjanduse Keskusega toimus lastekirjanduse erialapäev, mis oli suunatud Harju maakonna raamatukogude töötajatele.

Vaida raamatukogu nimetas koostööd Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiiviraamatukogu teavikute järelkomplekteerimisel ja Eesti Filmimuuseumiga, RIA „Anneta kõnet“ kampaania projektis osalemist.

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil

Rootsi Instituudi kaudu jõudis Harju Maakonnaraamatukokku rändnäitus „Siin kasvavad lapsed“ ja koostöös Soome Instituudiga rändnäitus „Teedu ja Peedu“.

Kose raamatukogus eksponeeriti näitust koostöös Taani Kultuuri Instituudiga.

Viimsi raamatukogus tehti koostööd Poola Suursaatkonnaga, kes aitas raamatukokku näituse „Mesilased“, millega kaasnevalt kohtusid õpilased kolm korda mesinikega. Tallinna Ungari Kultuuri Keskusega Virág Dóczy oli näitus "Isiku eetika" ja Kata Bereczki näitus "Elu teekond" ning kitarrist Tom Lumeni kontsert; Ukraina Kultuurikeskusega koostöös toimus ettevõtluskonverents ja fotograaf Oleksandr Rusinovi fotonäitus.

Riisipere raamatukogu tegi koostööd Liszti Instituudiga ungari kultuuri tutvustamisel, korraldati näitusi ja veinikultuuri tutvustusõhtu. Põhjamaade Ministrite Nõukogu kaudu toodi raamatukokku islandi kirjanikke tutvustav näitus.

2022. aastal alanud sõda Ukrainas koondas erinevate rahvustega seotud tähelepanu Ukrainale. Sõda tõi esile arusaama, et erinevate kultuuride lõimumiseks tuleb põhjalikult tundma õppida nende ajalugu ja tänapäevaprobleeme. Ukraina sisserändajate aitamiseks ja teenindamiseks oli vaja teada, mida nad esmalt vajasisid, tuli mõista nende ebakindlust tuleviku suhtes, arvestada lõhutud sotsiaalseid sidemeid, keelebarjääre, raskeid sõjakogemusi.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele

Individuaalkoolitusi registreeriti kokku 841. Rühmakoolitusi registreeriti 654, osalejaid 9185.

Koolituste peamised sihtrühmad on õpilased ja vanemad inimesed, kuid üldiselt vajavad koolitusi erinevatel teemadel kõik kasutajagrupid. Kõige rohkem koolitusi toimub raamatukogu kasutamiseiga seotud teemadel- lugejaks registreerimine, kasutamismeetodid, portaali lugeja.ee

kasutamine, lisaks otsingud erinevatest andmebaasidest, pangatehingute tegemine, e-poe kasutamine, nutitelefonide rakendused jne.

Ülekaalus on individuaalne koolitus ning teemad lähtuvad iga inimese konkreetsest praktilisest vajadusest. Raamatukogud toovad esile kasutajakoolituse vajaduse suurenemise IT alaste oskuste õpetamise osas, kuna enamik riigi- ja erasektoriteenustest on kättesaadavad e-keskkonnas. Individuaalkoolitusi vajavad eelkõige eakamad inimesed ja need, kes igapäevaselt ei kasuta arvutit või nutiseadmeid.

Kõige enam õpetati individuaalselt nutiseadmete kasutamist: sõnumite saatmist, seadistamist, interneti kasutamist. Jätkuvalt abistati e-teenuste kasutamisel: e-kirjade saatmist, sõidukaartide isikustamisel, tulu- ja tervisedeklaratsioonide täitmisel, internetipanga ja paberivaba ARK-i kasutamisel, väljatrükkide tegemisel, fototöötlusel, digiallkirjastamisel, ID-kaardi kasutamisel e-teenuste juures, sertifikaatide uuendamisel, e-piletite ostmisel, sõiduplaanide kasutamisel, CV koostamisel, trükiste tellimisel e-keskkonnast.

Õpilastele tutvustati erinevaid andmebaase (nt. URRAM, DIGAR, ESTER, ISE, DEA, AIS, ESTLEX jt) ja nendes otsingute tegemist. Abistati materjalide leidmisel referaatide koostamiseks. URRAMI-i lugejaportaali koolitustel selgitati selle kasutusvõimalusi.

Maardu raamatukogus jätkati programmiga “Raamatukogu – uue sajandi teabevõimalused”, mille peamiseks eesmärgiks oli aidata Maardu linna elanikel vanuses 55+ omandada vajalikke teadmisi ja oskusi tööks arvutis ja internetis. Koolituskursusel tutvustati kaasaegseid IT võimalusi ja räägiti küberturvalisusest.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Raamatukoguteenuste ja sündmuste peamiseks turundus- ja kommunikatsioonikanaliteks on raamatukogu koduleht, Facebook ja Instagram, omavalitsuse koduleht ja Facebook, kohalikud ajalehed. Jagati ka paber kandjal reklaami teistele asutustele.

Peetri ja Jüri raamatukogu lugejatele on mõeldud uudistelistid, kuhu lugejad saavad end ise registreerida ning kord kuus saadetakse neile infokiri. Loodi ka ühine TikToki konto.

Kodulehtede uuendamine on käsil Anija, Raasiku ja Saue vallas.

Raamatukogu juubeli ja teemaaastal valiti aasta tunnuslause, koostati tunnuslausega infovoldikuid, plakateid, järjehoidjaid ja telliti meeneid (Kiili raamatukogu, Rae valla raamatukogud)

Maardu Linnaraamatukogu tegevuse reklaamimiseks kasutati Maardu TV-d.

Saku vallaraamatukogu tegi eeltööd raamatukogu ajaloost raamatu koostamiseks.

Harju Maakonnaraamatukogus lõpetati raamatukogude tegevuse ülevaadete koostamine: „Harju maakonna raamatukogude metoodiline juhendamine alates 1968. aastast“, “Harju Maakonnaraamatukogu kroonika 2008-2021”, jätkus raamatukoguürituste fotoraamatu järgneva osa (2018-2022) koostamine. 4 korda aastas ilmus raamatukogu kodulehel Harjumaa raamatukogude tegevust kajastav infoleht.

Kose raamatukogu ajalugu on täiendatud Powerpoint-esitlusega (82 slaidi) ja tehtud ka video. Raamatukoguhoidja koostas kord kvartalis psühholoogia ja pedagoogika-alaseid annoteeritud soovitusnimestike lasteaia- ja kooliõpetajatele. 2022. aastal koostati ka soovitusnimestik lapsevanematele. Kaks korda kuus tutvustati uudiskirjandust FB lehel, iga kuu lõpus avaldati kuu jooksul saabunud raamatute nimekiri raamatukogu kodulehel, iga kvartali ja aasta lõpus avaldati FB-s ja kodulehel lugejate eelistatud raamatute nimestik.

Kuusalu raamatukogu oli Lauritsapäeva pidunädala laupäeval, 13.augustil väljas oma telgiga, tutvustati raamatukoguteenuseid ja pakuti pannkooke.

Mitmekülgne on näiteks Viimsi raamatukogu turundus, kus lisaks raamatukogu veebisaisile on ka Facebook (1700 jälgijat, 234 postitust), Instagram (592 jälgijat, 234 postitust), YouTube (2 videot, 363 vaatamist). Kasutusel on ka Smaily.com (lugejatele uudiskirjade saatmiseks) ja Viimsi valla Kultuuriaken - toimuvatest üritustest teavitamiseks). Oluliseks kanaliks on ajaleht „Viimsi Teataja“. Ajalehes ilmub rubriik „Raamatukoguhoidja soovitab“, kus jagatakse lugemiselamusi.

4.9 Andmebaasid

Raamatukogude kodulehtedel on lingid olulistele andmebaasidele ja infoallikatele: DIGAR, ISE, Eesti raamatukogude kataloogid, Urram Kodulugu, EBSCO, ETERA, Ellu, Eesti Keele Instituudi andmebaasid, Eesti Filmi Andmebaas ja teised keele, kirjanduse, (rahva)kultuuriga, ajalooa seotud andmebaasid (BERTA, ISIK, VAU, E-Varamu, Estonica jne).

Raamatukogude kodulehtedel tutvustati uut kodulookirjandust ning koostati raamatunäitusi. Korrastati kodulookirjanduse kogusid.

Harju Maakonnaraamatukogus koostati tähtpäevakalender Keila ja Harjumaa isikute tähtpäevade kohta (Koduloolised tähtpäevad 2022) nimestikuna kodulehel, väljatrükina kättesaadav kodulookogus.

Kose raamatukoguhoidja koostab kord kvartalis psühholoogia ja pedagoogika-alaseid annoteeritud soovitusnimestike lasteaia- ja kooliõpetajatele. 2022. a koostati ka soovitusnimestik lapsevanematele.

Saku Vallaraamatukogu korraldab koduloolise andmebaasi Sakulugu.ee haldamist ja sisuloomet. Andmebaasi täiendatakse kaasates kohalikke elanikke. Iga asjast huvitatud inimene (sisseloginud kasutaja) saab ise luua artikleid ja lisada pilte.. Andmebaasis on 2985 lehekülge. Juurdepääs 275 digitaliseeritud tekstile, albumile, kaardile jm. ning 1743 pildile.

- Koduloolised artiklid: Jätkub kodulooliste artiklite bibliografeerimine ning linkimine täiestekstidele DIGARis jt andmebaasides. Aruandeaastal bibliografeeriti 877 artiklit. Andmebaasi maht 2749 kirjet. Juurdepääs e-kataloogi RIKS kaudu.
- Koduloolised dokumendid: Käsikirjad, fotod albumid digitaliseeritakse jooksvalt ning tehakse lugejatele kättesaadavaks eelnimetatud andmebaaside kaudu.

Viimsi raamatukogus jätkus Viimsi valla kodulooandmebaasi koostamine.

5. 2023. aasta tegevused

Kõige olulisemad arendused on suunatud kasutajatele:

- raamatukogude kujundamine multifunktsionaalseks kultuuri- ja hariduskeskuseks, mis katab peamised kogukonnakeskuse funktsioonid, sh kultuurilised, hariduslikud, sotsiaalsed funktsioonid (koostöös valla asutuste ja organisatsioonidega)
- laste- ja noorte lugemishuvide arendamine mitmesuguste tegevuste ja sündmustega
- raamatukoguteenuste viimine inimestele lähemale (uute teavituskanalite kasutuselevõtt, teenuste parem turundamine, uute raamatukappide paigaldamine)
- kaugtöövõimaluste loomine raamatukogudes
- uute huviringide, õpitubade jt ühistevõtmiste järjepidev arendamine
- tehnoloogilise arengu jätkumine
- Rahvaraamatukogu seaduse muutmise eelnõu ja seaduse vastuvõtmine tingitud olulised muudatused maakonna raamatukogude tegevusse

Suuremad muutused on kavas Rae vallas. 2023.a. 1. jaanuarist viiakse Rae valla rahvaraamatukogud ühise juhtimise alla. Valmis „Rae Valla Raamatukogu arengukava aastateks 2023-2027“. 2023. aastal soovitakse juurutada Attune Lib RFID moodulipõhise teavikute tuvastus- ja jälgimislahendus raamatukogudele. Cleveroni raamatukapid on plaanis Lagedil ja Vaidas. Peetri harukogu liitub MIRKOga. Rändkogu teenuse kasutusele võtmine lasteaedadele. 2 uue töökoha lisamine: juhiabi ja bibliograaf. Raamatukogude võrk laieneb - Rae külasse ehitatakse hoonete kompleks „Raemõisa multifunktsionaalne kogukonnakeskus ja koolimaja“, kuhu tuleb ka uue nimega Rae Valla Raamatukogu uus harukogu (2024/2025). Järveküla ja Uuesalu külade elanike suureneva arvu tõttu on päevakorras Peetri raamatukogu uued ruumid. Projekteerimisega soovitakse alustada 2023.aastal.

Koostajad: Rutt Enok, Jandra Peegel

Direktor Rutt Enok

/allkirjastatud digitaalselt/

LISA 1. Personalikoolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
Harju Maakonnaraamatukogu	47	195	1190
Aegviidu Vallaraamatukogu	1	26	10
Anija Valla Keskraamatukogu	13	49	0
Harku valla Raamatukogud	13	136	1289,80
Jõelähtme valla keskraamatukogu	13	91	1347
Jüri Raamatukogu	35	265	3143
Kiili Raamatukogu	11	55,5	20
Kose Raamatukogu	12	464	2634
Kuusalu Raamatukogu	8	62	500
Lagedi Raamatukogu	17	68	599,12
Loksa Linnaraamatukogu	0	0	0
Lääne-Harju Valla Raamatukogu	13	201	780
Maardu Linna Raamatukogu	2	22	675
Raasiku Valla Raamatukogu	49	377	899
Saku Vallaraamatukogu	18	132	400
Saue Raamatukogud	44	353	255
Vaida Raamatukogu	12	28	179
Viimsi Raamatukogu	4	65	340

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Esinemised olid seotud enamasti kohaliku tasandi üritustega.

Anija valla keskraamatukogu ettekanne „Raamatukogu tänapäev“ kogukonna üritusel

Harku valla avatud külade nädala Harku päeval ettekanded kirjanduslikul tuuril Harkus ja Harkust kirjutanud kirjanike tekstidega. Maitsetaime- ja köögiviljaguru Harkust - Lilian Issako. (Ettekanne näituse avamisel Lilian Issako elutööst)

Ettekanne üritusel Carolina Pihelgase teostest “Vaadates ööd” ja “Valgus kivi sees” ja nende seostest Harkuga.

Kose valla raamatukogu direktor esines raamatukogude arengukava tutvustava ettekandega nii kultuurikomisjonis kui ka vallavalitsuses. Maaraamatukoguhoidjate teabepäeval esines ettekandega virtuaalnäituste koostamisest vanemraamatukoguhoidja.

Kuusalu raamatukogu direktori ettekanne IX Eduard Ahrensi konverentsil 10. augustil 2022 Kuusalu rahvamajas. Ettekande teema oli „Kuusalu raamatukogu 100“.

Vaida raamatukoguhoidja esines ettekandega Vaida sovhoosi ajaloo - „Ajaloominutid Reedaga“.

Jüri raamatukogu direktor andis Klassikaraadios 20 minutilise intervjuu ja rääkis Jüri raamatukogu raamatukoguüöst ja raamatukogude olukorrast. (20. nov.2022)

Raadios rääkisid oma tegemistest ka Kehra raamatukoguhoidjad Klassikaraadio saates „Raamatuhoidja“ (09.07.2022)

Viimsi raamatukogu direktor esines ettekandega teemal „Viimsi Raamatukogu kui kogukonnakeskus“ RaRa kutsekoolituse osalejatele ning Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu ja Eesti Linnade ja Valdade Liidu korraldatud kohalike omavalitsuste ja raamatukogude esindajate kogemuspäeval „Raamatukogu – kulu või investeering?“. Lisaks esines ta 6 korral sama ettekandega kolleegidele Soomest, Lätist, Narvast, Tartu linnast jm.

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2022)
Harju Maakonnaraamatukogu	Näitusevalgustuse ehitamine (investeering 10 299 eurot)
Kose valla raamatukogud	Oru raamatukogu fondiruumi valgustuse parendamine, paigaldati LED valgustid. Habaja raamatukogu lagi ja esik remonditi Kose-Uuemõisa raamatukogu II korrusel vahetati välja vanad päevavalguslambid, mis asendati LED valgustitega, alumisel korrusel paigaldati ripplagi ja uuendati valgustus.
Lääne-Harju Valla Raamatukogu	Klooga raamatukogus ruumiremont ja kaldtee.
Maardu Linnaraamatukogu	Paigaldatud 4 tuletõkkeust, eestikeelse kirjanduse osakonnas vahetatud lagi, välisukse sissekäigu platvormide remont.
Saku Vallaraamatukogu	Kiisa Vabaajakeskuse hoones, kus asub Kiisa raamatukogu, teostati remonttöid sh. katuse ning küttesüsteemi parandamine.
Jüri raamatukogu	Lastesaali ehitati klassiruum (kardinad ees – tund käib, kardinad ära – klass on raamatukogu osa), rahastas kool. Lisaks osaline laevalgustite vahetus (led-valgustite paigaldus) 2/3 põrandat (ca 200m ²) kaetud vaipkattega (klassiruumi jaoks heli summutamine) endise pvc-katte asemel. Hoone raamatukogupoolse fassaadi remont.

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Aegviidu Vallaraamatukogu	Lugemisisu lõpupidu	35
	Suvelugemine	20
	Kokku: 55 osalejat	
Anija Valla Keskraamatukogu	Lugemisisu tunnid, üritused (10)	174
	Ettelugemisüritused (15)	150
	Muud raamatukogutunnid (8)	129
	Kohtumine Jaanus Vaiksooga	31
	Raamatukogude aasta avamine	15
	Kehra raamatukogu juubel	34
	Kehra paberipäeva tegevused	50
	Alavere Põhikooliga lugemisaasta avamine	37
	Eesti kirjanduse kooslugemise päev	11
Kokku: 631 osalejat		
Harju Maakonnaraamatukogu	Virtuaalüritused (2)	239
	Ettelugemise võistluse eelvoor	21
	Nukitsa konkurss	92
	Lugemisisu tunnid, üritused (17)	282
	XVI Nukitsa konkurssiga seotud raamatukogutunnid (4)	66
	English Book Club (8)	97
	Noorte Lugemisklubi (8)	50
	Muud raamatukogutunnid (16)	205
	Mängud, viktoriinid (3)	62
	Kirjandushommikud vene k. (2)	16
	Suvelugemise programm	140
	Kohtumine Kätlin Vainolaga	24
	Raamatu "Endel ja Kati" esitlus	62
	"Suur suvine koogitegu"	56
	Ettelugemise päev	19
	Raamatukogu ÖÖ.	28
	Raamatukogude aasta lõpetamine.	25
	Ettelugemishommikud (12)	
	Põhjamaade kirjanduse nädal (4)	181
	Muud tunnid/üritused (7)	57
Kokku: 1845 osalejat	123	
Harku valla Raamatukogud	Põhjamaade kirjanduse nädal	54
	Lugemisisu tunnid, üritused	45
	Lugemistunnid, ettelugemised	1434
	Erinevad töötoad	73
	Kohtumine Piret Niinepuuga	166
Kohtumine Ilmar Tomuskiga	48	

	Suur Pannkoogitegu Uudishimu päev Lugemisprogramm Meie väike raamatukogu Muud üritused (5) Kokku: 2066 osalejat	18 53 34 141
Jõelähtme valla keskraamatukogu	Lasteüritused (36) Raamatukogutunnid (sh. Lugemisisu tunnid) (19) Kokku: 1183 osalejat	936 247
Jüri raamatukogu	Emakeelenädala üritused (5) Lugemisisu tunnid, üritused (52) Advendihommikud (21) "Raamatukoguöö" "Muinasjututunnid (6) Ettelugemised ja teematunnid LA rühmadele – 20 lastekirjanike tuur Suvelugemismängu lõpetamine Raamatukogude aasta avaüritus, Ott Katteli video Halloweeni üritus Kohtumine kirjanikuga (4) Lugemisöö F. Pussi loeng „Perekonnanimede tekkelugu“ Kokku: 3010 osalejat	413 763 284 150 226 319 82 61 10 90 322 175 125
Kiili Raamatukogu	Raamatukogudeaasta avaüritus Etluskonkurss algklassidele Lugemisisu tunnid, üritused Lastekirjanike tuur Suvelugemine „Karikakramäng“ Lugemistund „Nähtamatu laps“ Ettelugemispäev Raamatututvustused õpilastele Lastelaupäevad (7) Kokku: 483 osalejat	23 85 105 98 28 20 22 30 72
Kose Raamatukogu	Nukitsa konkursi tutvustus (6) Algklasside õhtulugemine Fotokonkurss „Pildike lemmikraamatusse“ Kose noortekeskuse suvelaagri päev raamatukogus Raamatukogutunnid lastele (22) „Lugemisisu“ üritused(6) Raamatukogudeaasta avamine	Kose 570 Uuemõisa 263 Oru 302 Ardu 61 Habaja 43

	Suur pannkoogipäev Kohtumised kirjanikega (L.Tungal, R. Reinaus, A. Saar, A.-M. Alver) Tänu kontsert (P. Päär ja K. Malva) Raamatukoguöö Muud üritused (5) Väljasõidud (2) Kokku: 1239 osalejat	
Kuusalu Raamatukogu	Raamatukogude aasta ettelugemised Raamatukoguöö Tähtpäevad, advendiüritused (7) Muinasjutukoolitus festivalil, „Kaks silma kassil peas“ õpetajatele, lasteaiale, õpilastele Muud raamatukogutunnid (16) Kokku: 487	33 15 178 30 231
Lagedi Raamatukogu	Raamatukogude aasta avamine „ Emakeelepäev „Kõik lugema“ Töötoad, meisterdamised Kohtumine Ilmar Tomuskiga Suvelugemise lõpupidu Üle Eestiline lugemistund Lugemisisu üritused Lasteraamatute seiklusviktoriin Raamatukoguöö (kirjanik E. Ait) Kokku: 479 osalejat	18 16 43 129 19 15 207 12 20
Loksa Linnaraamatukogu	Raamatukogutunnid (7) Kokku: 97 osalejat	97
Lääne-Harju Valla Raamatukogu	Lugemisisu programm Nukitsa konkurss Raamatukogudeaasta avamine RMTK sünnipäev, virtuaalnäitus Muud üritused Uudishimupäev RMTKaasta lõpetamine Ettelugemised Raamatukogutunnid Kohtumised kirjanikega (M. Konnula, J. Petrone, A. Kivirähk, I. Tomusk) jutuvestja E. Metsaga Kokku: 1205 osalejat	186 15 20 154 20 20 20 72 264 434
Maardu Linna Raamatukogu	„Aasta tegijad looduses“ tund Ettelugemised Muud raamatukogutunnid Tähtpäevade üritused Jõuluüritused (jutud, töötoad jm)	134 52 282 180 145

	Muud üritused Kokku: 841 osalejat	48
Raasiku Valla Raamatukogu	Raamatukogutunnid (89) Lugemisisu teematunnid (31) Lugemisisu lõpetamine Näitused, väljapanekud (8) Suvelugemine (2) Suvelugemise lõpupidu Laupäevased lastehommikud (2) Rahvusvahelise lasteraamatupäeva tähistamine Päevalaager „Kergelt suvesse“ Projektinädala töötuba (3) Lugemismäng Nukitsa konkurss (2) Uudishimu päev Raamatukogu teemaüritused (13) Kokku: 1768 osalejat	1107 59 54 29 45 97 21 113 33 69 11 130
Saku Vallaraamatukogu	Lugemisisu hooaja lõpetamine Saku raamatukogu 90 Mali lood“Ena Metsaga. Ettelugemisüritused Muud üritused Kokku: 329 osalejat	22 22 36 220 29
Saue Raamatukogud	Lasteaiarühmade tunnid Laste Klubi Lugemiskoer Kooliklasside tunnid Ettelugemispäev(Piip ja Tuut) Töötoad Jututunnid Omaloomingu konkurss Emakeelepäeva tähistamine Lastekaitselaupäevak Kohtumine E. Alliksaare, S. Kerrega Pannkoogipäev Lugemisisu Laste suvelugemine ja lõpupeod Kokku: 3874 osalejat	1524 67 7 1059 82 101 74 181 21 43 22 20 442 231
Vaida Raamatukogu	Nukitsa konkursil osalemine Raamatukogutunnid õpilastele Rae Huvialakooli Vaida filiaali õpilaste kontsert Raamatukogutunnid lasteaiale Kokku: 227 osalejat	63 85 79
Viimsi Raamatukogu	Nukitsa konkursi väljapanek Erinevad töötoad	92 78

	Kohtumised kirjanikega (Ü. Kütsen, K. Hinrikus, A. Saar, I. Koff, K. Vainola, E. Heinsalu, M. Saksatamm, K. Bank)	452
	Maire Eliste Muusikakooli talvekontsert	23
	Raamatukogutunnid õpilastele	457
	Muud üritused	144
	Maire Eliste Muusikakooli väike jõulukontsert	69
	Raamatukogutund lasteaiale	75
	Lugemisisu programm	40
	„Suur muinasjuttude jõululugemine“	64
	Raamatukogudeaasta ettelugemine	
	Kokku:1520 osalejat	26

LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine

1. Kogude komplekteerimine ja töötlemine

Komplekteerimise maht oli 2022. aastal maakonnaraamatukogu vahendusel KOV-ide eelarvest 121 713 eurot ja riigi toetuse rahast 245 862 eurot.

Kultuuriministri määruse 09.01.2015 nr 1 nõudest tulenev RD teavikute komplekteerimine täideti 115 %. Kultuuriperioodika tellimise summa oli 7912 eurot.

2. Rahvaraamatukogude tegevuseks vajalike bibliograafia-, täistekst- ja muude andmebaaside loomine ja pidamine

Urrami andmebaasi bibliografeeriti valikuliselt, jooksvalt ja retrospektiivselt artikleid perioodikast koos viidetega täistekstidele, mis on leitavad Digari kaudu. Urrami koduloolist andmebaasi täiendati andmetega kogumikest.

Koostati maakonna raamatukogudele oluliste kultuurisündmuste tähtpäevakalender, mis avaldati raamatukogu kodulehel.

Harju Maakonnaraamatukogus koostati tähtpäevakalender Keila ja Harjumaa isikute tähtpäevade kohta (Koduloolised tähtpäevad 2022) nimestikuna kodulehel, väljatrükina kättesaadav kodulookogus.

Pikem juubilaride elu ja loomingut tutvustav tekst oli kodulehel ja FB-s (Ruts Baumann 130, Arved Viirlaid 100, Balder Tomasberg 125, Jüri Kuuskemaa 80)

Kodulootöö kohta ilmus ajalehes Keila Leht pikem artikkel (Evelin Povel. „Koduloo kogus võib veeta tunde“ (22. apr., 2022)

3. Rahvaraamatukogude statistilise aruandluse korraldamine ja tegevuse analüüsimine

Koostati 2021.aasta maakonna rahvaraamatukogude tegevuse aruanne ning koordineeriti statistiliste aruannete esitamist. Koostati 2021.a. analüütiliste näitajate alusel valdade raamatukogudele teenindusenäitajate võrdlustabelid.

4. Erialane nõustamine ja raamatukogutöötajate täienduskoolituse korraldamine

Raamatukogusid külastati kohtadel 35 korda, lisaks 2 korda kuus külastamine teavikute pakiringidega. Kohtadel külastamine oli oluline, et aidata lahendada erialaseid probleeme.

Korraldati 5 maakondlikku erialapäeva- koolitust olulistel päevakajalistel teemadel.

5. Teatmebibliograafilise töö korraldamine

Mahukamaid infopäringuid registreeriti Harju Maakonnaraamatukogus 128. Täiendati ja korrastati koduloolise kirjanduse ja käsikirjade kogu. Pidevalt koostati koduloolise kirjanduse näitusi.